

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Ady Endre szobra előtt.

Költők, írók, művészek emlékének fennmaradása elsősorban alkotásaiktól függ. Ezek halhatatlanságot biztosítanak szerzőiknek, ha a lángész fénye és ereje testesül meg bennük.

De jóérzésű, művelt nép külsőképpen a maga eszközeivel is igyekszik leróni háláját azok iránt, akik az ő javáért, dicsőségéért dolgoztak. Képeken, szobrokon, márványtáblákon igyekszik láthatóvá tenni nagyjainak földi vonásait.

A magyarságnak is sok emberét, íróját, államférfiát, királyát, hadvezérét örökíti meg festett vagy faragott kép. Mi, erdélyi magyarok, sok hanyatlásunk mellett, méltán gondolhatunk lelki elégtétellel arra, hogy nagyjainkról nem feledkeztünk meg és hálás kegyeletünket hűségesen lerójuk irántuk.

A múlt héten is szép ünnepség folyt le a „hepehupas vén Szilágyban“. Ennek a vidéknek egyik nagytehetségű fiát, Ady Endrét ünnepelte a nagy gyülekezet, amely a költő szülőfalujában egybe sereglett. Szobrot állí-

tottak Ady Endrének és a szoboravatáson szép beszédekben emlegették meg életfolyását, költői alkotásait, a magyar szellemi kincsesház gyarapításával szerzett érdemeit.

Ady Endre vérbeli magyar volt, falusi, birtokos ember gyermeke. Nádfődeles kuriában született, amilyenben nemrég az azon a vidéken a jobbmódu, jelesebb családok is éltek. Pályája azonban elhajlott a falutól, költészetében a városi tanult osztály életfelfogását, vágyait, vívódásait fejezte ki. A szántóvető falusi néphez kevés szava volt és ebben eltért más falusi származású költőktől, mint Petőfitől, Aranytól, Tompától, akik legszébb műveikkel a falusi nép fölemelését lelki nemesítését

Ady Endre.

kivánták szolgálni. — Ady életmódban is különbözött ezektől a nagy magyar szellemektől, mértéktelenül üritgette az élvezetek poharát s fiatalon roskadt össze a zajos ifjúság következményeinek súlya alatt.

Annak a kornak és annak a társadalmi osztálynak azonban, amelyben élt, lángeszű

kifejezője volt. Látta nemzetének hibáit, érezte, hogy nagy csapás közeledik a magyarságra, megjósolta azt a szörnyű bukást, amely a világháborúval reánk szakadt. S bár nem írt a népről vagy a népnek, lángoló szavakkal ostromozta a felsőbb társadalmi osztályokat, amelyek a maguk önzésében, úri gögijében nem látják meg az alsóbb néposztályok testi és lelki nyomorúságait.

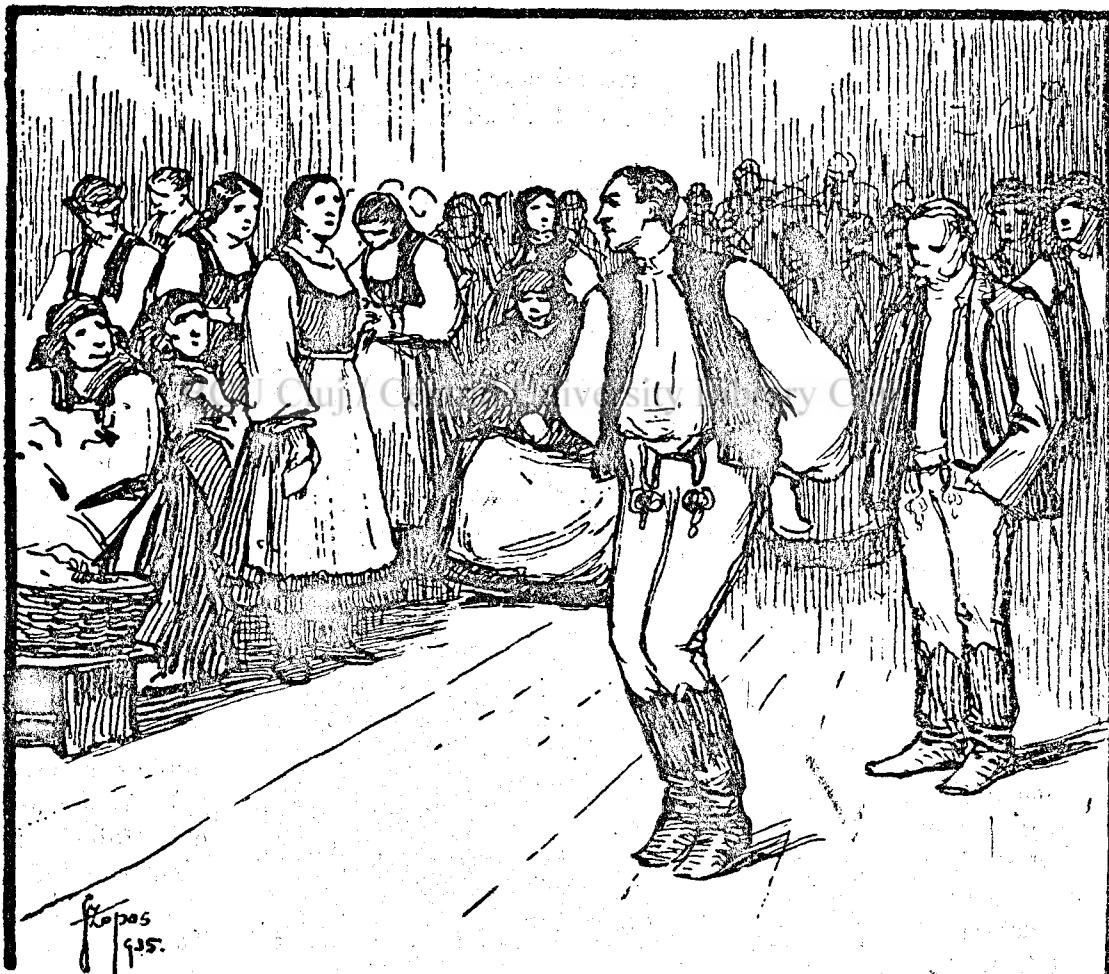
Ady Endre a külföld ítéletében is úgy szerepel, mint az utóbbi időknek legnagyobb

magyar költője. Vannak versei, amelyeket a világ minden művelt nyelvére lefordítottak.

Idehaza nagyon sok vita folyt le és foly ma is értékeinek és érdemeinek megállapítása körül.

Mi erdélyi magyarok, meleg rokonérzessel őrizzük emlékét, aminthogy ő is nagy megbecsüléssel szokott megemlékezni az erdélyi magyarságról. Azt vallotta, hogy a nemzeti érzés az erdélyi magyarságban lobog legtiszább fényel.

Külön nóta.

A budapesti rádió Gyallay Domokos *Külön nóta* című háromfelvonásos színdarabját adta elé szeptember 27-én este. Az író ezzel az erdélyi népeletnek egyik jellegzetes szokását vitte a hallgatóság elé. A rádió-előadáson a tánc, amely a darabnak fontos része, s amelynek szépségét látás megfigyelés útján lehet élvezni, kevésbé juthatott kifejezésre, az előadás súlyát tehát a színdarab cse-

lekménye, alakjai, nyelvezete szolgáltatták. A darabot teljes mivoltában a budapesti Nemzeti Színház fogja bemutatni. Ha a darab végleges formája kialakul, Gyallay a műkedvelők számára is ki fogja adni a *Külön nótát*. Erre nézve a műkedvelő előadások rendezőinek levélbéli észrevételeit, tanácsait, köszönettel fogadná.

Baj van az oroszokkal!

A franciák ugyancsak nagy meglepetést okoztak a világnak, amikor az orosz bolsevizmussal szövetséget kötöttek. Hiszen a háború után következő években ők voltak a bolsevizmus legnagyobb ellenségei. Az új orosz állam ugyanis megtagadta azoknak az adósságoknak a fizetését, amiket a cári Oroszország a franciáknál halmozott föl.

De Hitler jövetele s a német harcias szelvények újraeredése, elfeledtette a franciákkal a bolsevizmus bűncit s csak azt vetette mérlegelővelük, hogy az oroszok erős katonai erővel rendelkeznek és szintén ellenségei a Hitleri diktatórikai rendszerének. A szövetséget könnyű volt létrehozni, mert ha a franciák akarták, akkor az oroszok mohón kaptak rajta. Hiszen a szövetség kiemelte őket az elszigetelt államból és módot nyújtott nekik, hogy az európai politikába beleszóljanak, a nyugati országok életfolyására befolyást gyakoroljanak.

A franciák a szövetség létrehozása alkalmával azon voltak, hogy az orosz befolyást a keleti határok közé szorítsák. Igyekeztek utját állítani annak, hogy a szövetséges kapcsolat védelme alatt a bolsevista izgatás a nyugati országokban elhatalmasodjék.

Ma már nyilvánvaló, hogy ez az igyekezet teljes kudarcot vallott. A régi közmondás igaz hangzott, hogy fogtam törököt — de nem ereszt el. A franciák ezt maholnap így fordítják: fogtam oroszot — de nem ereszt el. Az oroszok ugyanis semmibe veszik a szövetség határait s elsősorban Franciaország belső rendjét igyekeznek fölborítani izgatásaikkal. A többi hónapok alatt egymást követték Franciaországban a kommunista zavargások s a kormány kénytelen egyre súlyosabb rendvédelmi intézkedéseket alkalmazni szövetségesük aknázásának megakadályozására. Ma már szinte a régi szigorúsággal ellenőrzik az orosz látogatókat.

Franciaország az ő nagy polgári erejével katonai hatalmával bizonyosan meg tudja akadályozni, hogy a szövetséges oroszok tit-

kos ügynökei fölborítsák az ország rendjét.

De az a baj, hogy ez a szövetség az oroszok számára utat nyitott azokba az országokba is, amelyek Franciaországgal régebbi keletű szövetségben vannak.

A román politikának ma egyik legérzékenyebb pontja az a kérdés, hogy Oroszországgal szemben milyen magatartást tanúsítson Románia. A legnevesebb politikusok, mint Vaida, Goga, Cuza hevesen ellenzik az oroszokkal való barátkozást és nagy veszedelmet látnak abban, hogy az orosz hadsereg háboru esetén Románián át vonuljon Németország ellen. Filipescu pedig abban a tekintetben rosszalja az oroszokkal való szövetkezést, mert ennek hatása alatt a németek még szorosabbra fűznék barátságukat a magyarokkal. Mindezek számbavételével igazat adhatunk annak az angol ujságnak, amely szerint Titulescu külügyminiszter a saját szakállára barátkozik az oroszokkal, az ország közvéleménye ellene van ennek a barátkozásnak.

De a francia-orosz szövetség még nagyobb hatást gyakorolt Csehszlovákia helyzetre. A csehek közt amugyis sok volt a kommunista s most ezek levegőhöz jutva, lázasan folytatják az ország bolsevizálását. Ezt annál könnyebben megtehetik, mert a kormányzat is nyíltan támogatja az oroszok törekvéseit. Amint már gyakran szó esett róla, nemcsak Csehországban, hanem a Tótföldön is repülőtereket létesítenek az orosz hadsereg számára.

Ez a helyzet, persze, nagyon izgatja Csehszlovákia szomszédait, különösen a németeket és lengyeleket. A francia-orosz szövetség az ellenséget valójában odavitte ezeknek az országoknak az orra elé.

Az olaszok tervei Abesszínia meghódítására s az ebből keletkezett olasz-angol ellentét egyelőre másfelé tereli a világpolitika figyelmét, de ma már jelentkezik a másik aggasztó kérdés is: hogyan szabadul meg Európa attól a veszedelemtől, amely előtt a francia-orosz szövetség tárta ki a kapukat?

Külföld

Enyhült az olasz-abessziniai helyzet. Az olasz-angol viszállyal bonyolódott abessziniai helyzet az utóbbi napokban enyhült. Ugy látszik Olaszország nem szeretné összemérni erejét Angliával. Mussolini békülékenyebb hangú kijelentéseket tett. A kijelentés következtében Genfben engedett a feszültség. A francia felfogás szerint szó sincs arról, hogy közelebbről kitörjön az ellenségeskedés. Amennyiben az olaszok mégis megütköznenek az abessziniekkel, ez nem fogja veszélyeztetni az európai békét. Az olaszok különben kinyilatkoztatták, hogy a helyzet elmérsedéséért Angliát terheli a felelősség. Ebből az olasz nyilatkozathból átmenetileg újabb angol-olasz ellentét született. A két ország külpolitikusaiknak tárgyalásai azonban elsimitották. A római angol nagykövet hosszasan tárgyalt Mussolinivel. Adatta az angol külügyminiszter békés hangú üzenetét. Hír szerint az angol álláspont lényegesen enyhült Olaszországgal szemben. Állítólag az angol felfogás az, hogy Olaszország vér nélkül is megkaphatja mind azokat a területeket, amelyekre igényt tart. Ezek után remélhető, hogy Olaszország megvárja a Népszövetség döntését.

Amíg azonban a külpolitikások tárgyalnak, az alatt az olaszok és abesszinek háborus készülődései, amint azt lapunk más helyén közöljük, tovább folynak. Így még mindig nem lehet tudni, hogy sikerülni fog-e a háború kitörésének megakadályozása? Francia újsgok szerint a békés hangulat könnyen felmenthet vihar előtti csendet.

Anglia siettetni a görög alkotmányválság megoldását. Anglia mindent megtesz, hogy György volt görög király trónralépését elősegítse. Az angoloknak ez a törekvése nem egészen önzetlen, mert a királyság visszaállításával azt szeretnék elérni, hogy a görög politikát angolbarát államférfiak irányítsák. Erre különös szüksége van most Angliának, mikor a Földközi-tenger környékén megindult a háborus készülődés. Különben a görög nemzetvédelmi tanács ülést tartott és ezen elhatározta, hogy a görög hadsereget teljesen újjászervezik. Különösen repülőgépeket és tenger alattjárókat fognak a hadsereg számára vásárolni. A most szabadságolandó tartalékos katonákat nem fogják elbocsátani.

Macedon forradalmár volt a marseillei királygyilkos. A királygyilkos marseillei merénylők pere most folyik. Nagyon érdekes dolgok derültek ki. Megállapították például, hogy a gyilkosság elkövetője tagja a macedon forradalmi szervezetnek. Ez a megállapítás most már teljesen tisztázta Magyarország szerepét a merénylettel kapcsolatban. Bebizonyosodott, hogy a merényletet a macedon forradalmárok tervezték és hajtották végre, azért tehát teljes mértékben a macedon forradalmi szervezet felelős.

Lengyelországnak is kellenek gyarmatok. Lengyelországban az utóbbi időben hangoztatják, hogy Lengyelországnak is szüksége van gyarmatokra. Ezt a felfogást azzal is indokolják, hogy Lengyelországban hárommillió zsidó él és így Lengyelországnak volna legtöbb joga arra, hogy Palesztina kormányzása felett fenntartást gyakoroljon.

Németország sakkhúzásra készül. Az olasz-abesszin viszállyal keletkezett feszült helyzetben Németország meglehetősen tartózkodó álláspontot foglal el. Németország csendes magatartása azonban csak látszólagos, mert Németország nagy tervekkel forral. Meg akarja szállni az ugynevezett Memel vidéket. A Memel vidék megszállása azt jelentené, hogy Németország Litvánián át közvetlen felvonulási utat kapna Oroszországba. A németeknek ezzel a tervével kapcsolatban már sok bonyodalom volt és nincs kizárva, hogy nemzetközi beavatkozásra lesz szükség.

Lázadás Indiában. Peshavar, északindiai város környékén a mohamedán lakosság forradalmi mozgalomba kezdett. Az indiai kormány harminc ezer fős sorkatonaságot küldött India északi határszélére, hogy a rendet helyreállítsák.

Három éve kormányoz Gömbös. Október 2-án ünnepelte a Gömbös-kormány kormányralépésének három éves évfordulóját. A magyar miniszterelnök ez alkalomból több magyarországi városban tartott beszédet. Sok helyen voltak ünnepek. Mindenütt kihangsúlyozták azt, hogy a Gömbös-kormány működése nagy mértékben hozzájárult Magyarország gazdasági és politikai helyzetének megszilárdításához.

Kivándorolnak a németországi zsidók. A németországi zsidóüldözések mind hevesebbé válnak. A németországi zsidók elhatározták, hogy az üldözésekkel szemben nem fejtenek ki semmi ellenállást. Kérésadtak be a birodalmi kormányhoz, hogy előnyös kivándoroltörvény létesítésével tegye lehetővé eltávozásukat.

Visszaállították Oroszországban a katonai rangfokozatot és megszigorították a válást. Az orosz szovjet utóbbi időben a visszapolgárosítás terén több nagy lépést tett. Legutóbb a hadseregben visszaállították a rangfokozatokat. Az intézkedést ezzel indokolják, hogy fokozottabb fegyelmet kell tartani a hadseregben és ezt csak akkor lehet, ha visszaállítják a tisztirangokat. A válás terén is fontos újítást vezettek be. Eddig az egyik házastárs egyszerű levéllel bejelentése után felbontották a házasságot. Ezután felléptenül kölesönös bejegyzés vagy bírói ítélet szükséges a válás kimondásához.

Özönlik az arany Amerikába. Amerika hivatalos nyilatkozatban kijelentette, hogy bármilyen háboru esetén megőrzi semlegességét. Erre a hírre az európai pénzücről megindult az arany átáramlása az Északamerikai Egyesült Államokba. Ezzel kapcsolatban a dollár értéke emelkedik.

Kegyelmet kaptak az albán forradalmárok. Az albán vérszörvényszék által halálra ítélt tizenhárom forradalmár ügyében Zogu király most döntött. Az elítéltek közül ötvenkettőnek a halálbüntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át. Egy esendő főhadnagy esetében nem gyakorolt kegyelmet, mert a főhadnagy több gyilkosságot követett el.

Tüntetések Irországban. Irország több városában az Irországi függetlensége mellett tüntető írek összeütköztek az ellenállással. Belfast városban a tüntetés közben egy ír szabadságharcost agyonlőttek.

A Magyar Népet terjeszteni Magyar kötelesség!

Juhok, szarvasmarhák **májmételeybelegységét** biztosan gyógyítja: **EGGER-féle**

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerli kezelés

Belpolitikai hírek

Fontos belpolitikai tanácskozások miatt elmaradt a királyi vadászat. A Bánságban udvari vadászatot akartak tartani. Tatarescu miniszterelnök el is utazott a Bánságba. Közben a vadászatot lefújták, mert a király nem utazott a Bánságba, sőt táviratilag magához rendelte Tatarescu miniszterelnököt. A miniszterelnök királyi kihallgatása fontos belpolitikai kérdésekkel állott kapcsolatban. A miniszterelnök kihallgatása 4 óra hosszat tartott. Kihallgatása után Tatarescu kijelentette, hogy semmi különösebb belpolitikai kérdéstről nem volt szó, mert a kihallgatás a szokásos kihallgatások keretét nem lépte túl.

Népnevelő előadások a Szilágyságban. Az Országos Magyar Párt Salaj megyei tagozata nagy fontosságú gyűlést tartott. A gyűlésen elhatározták, hogy a vármegye falvaiban gazdasági irányú népnevelő előadásokat fognak tartani. Az előadások megtartására kiváló szakelőadókat fognak felkérni.

A miniszterelnök támadása a nemzeti párt ellen. Constanjában a kormány közigazgatási értekezletet tartott. Az értekezleten résztvett Tatarescu miniszterelnök is. A miniszterelnök éles támadást intézett a nemzeti parasztpárt ellen. Beszédében kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt zsaroló munkát végez,

hogy a kormányt megbuktathassa, a liberális párt azonban nem ijed meg ezektől a fenyegetésektől és tovább is kormányon fog maradni.

Liberális pártgyűlés volt Dej-en. Dej-en a liberális párt nagyarányú gyűlést tartott. A gyűlésen több miniszter vett részt és megjelent azon Dinu Bratianu, a liberális párt elnöke. A gyűlésen az összes szónokok kihangsúlyozták, hogy a kormány helyzete szilárd, és semmi esetre sem fogja helyét más kormánynak átadni.

Munkában a Bihar-i tagozat. A Magyar Párt bihormegyei tagozata most kezdte meg őszi kulturális körutját a vármegyében. Először Belfir községbe mentek, ahol a tisztújítást is megtartották. A közgyűlést Tunyogi Lajos megyei tagozati elnök nyitotta meg, aki a szervezkedés fontosságáról beszélt. Ezután egyhangú lelkesedéssel Nator Antal községi bírót, a tagozat örökös tiszteletbeli elnökévé választották. A tisztikar: elnök Benedek Ferenc plébános, titkár Nator Ferenc, alelnökök Szabó Jakab, Csák István, Gál János és Vince Péter, jegyző: Birinyi Gábor, pénztárnok: Zaharin András, elnökök: Biró L. Jakab és Balázs Cs. Lajos. Ezenkívül választott még a tagozat intézőbizottságot és központi közgyűlési megbízottakat is.

A választás után Benedek Ferenc plébános, meleg szavakkal fogadta a Magyar Párt megjelent vezetőit, majd dr. Roszkopf

Béla, a tüdőszanatórium igazgató-főorvosa népszerű előadást tartott a fertőző betegségekről és az ellene való védekezésről. Az előadók sorát Arvay Árpád főtitkár zárta be, aki a magyarság kulturális, politikai és gazdasági célkitűzéseit ismertette.

Innen Finca községbe mentek a Magyar Párt kiküldöttei, ahol nagyszámú hallgatóság várta őket. Az előadást Tunyoghly Lajos tagozati elnök vezette be, aki hangsúlyozta, hogy a Magyar Pártnak nemesak politikai célkitűzései vannak, hanem a kulturális felvilágosítás terén is igyekszik teljesíteni kötelességét. Dr. Roszkopf Béla a tüdővészről tartott előadást. Arvay Árpád vezettképes előadást tartott Arany János életéről, költészetének jelentőségéről.

Maniu újból felvette a harcot. Maniu Gyula úgy látszik megunta a politikai remeteséget és mind tevékenyebben vesz részt pártja politikai életében. Legújabbán már gyökeres gazdasági és pénzügyi terveket dolgozott ki a bajok megszüntetésére. A Maniu gazdasági programját hívei most népszerűsíteni akarják. A legközelebbi népgyűléseken a nemzeti párt Maniu terveit fogja ismertetni a hallgatósággal.

Készül az új sajtótörvény. Az újságírói hivatást és az újságírók tevékenységét szabályozó törvényt már régóta akarják módosítani. A törvénytervezetet rövidesen elkészítik és amint a parlament megkezdí munkáját, tárgyalás alá veszik.

Kinevezték az új bankormányzót. A Nemzeti Bank kormányzójának kinevezési ügye már több hét óta foglalkoztatja a közvéleményt. Végre megtörtént az új bankormányzó kinevezése. Az új kormányzó Mi-

tița Constantinescu, pénzügyi államtitkár lett. Az újkormányzó rövidesen leteszi az esküt és megkezdí működését.

A belügyminiszter indokolása. Inculet belügyminiszter kihallgatáson fogadta a Bucuresti-i újságírókat, hogy az ostromállapot és cenzura ügyében nyilatkozatot adjon. A belügyminiszter kijelentette, hogy a cenzura és az ostromállapot segítségével a kormány megakadályozhatja azokat a mozgalmakat, amelyek az ország alapvető intézményei ellen irányulnak. A belügyminiszter kifejtette, hogy az ország lakosságának nagy részére semmi kár sem származik az ostromállapot és a cenzura meghosszabbításából. Végül előadta a belügyminiszter, hogy eddig még minden kormány alatt volt ostromállapot és cenzura.

Afrikai háború — és belpolitika. Az alkotmány módosítása terén, mint ismeretes, ellentét van a kormányzó párt vezetője és a miniszterelnök között. A vita most váratlanul elesendesedett. Brătianu Dinu ugyanis kijelentette, hogy ilyen súlyos, nemzetközileg feszült légkörben el kell ülni a politikai harcoknak. Nemcsak a pártokban, hanem a pártközi ellentéteknek is el kell némulniok.

Magyar táncosnő kalandoz utja a nagyvilágban. Egy híres magyar táneművész nő világkörüli kalandozásairól remek cikket közöl a *Délbáb* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és kitünő tartalommal jelent meg. A pompás illusztrált rádióműsorokon kívül, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, elbeszéléseket, szébbnél szébb képeket, slágerszövegeket és népszerű filmrovatot talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

ÉLETÉK

Miért írják össze azokat, akik kimaradtak az állampolgári listákból? Az igazságügyi miniszter nyilatkozatot tett, hogy miért rendelte el a kormány az állampolgársági listából kimaradtak névjegyzékének összeállítását? A nyilatkozat szerint a kormány az állampolgársági törvényt meg akarja változtatni és ehhez adatokra van szüksége, hogy hány romániai lakos maradt ki önhibáján kívül az állampolgársági listákból?

Megint lezuhant egy katonai repülőgép. A romániai repülőket üldöző végzet nem akar megszünni. A mai katonai kikötőből gyakorlatozásra szállt fel egy vizirepülőgép. Leszállás alkalmával a repülőgép felrobbant és a tengerbe zuhant. A repülőgépen két repülő volt. Mind a ketten meghaltak. A katonai hatóságokat és a hadsereg tisztjeit a legnagyobb aggodalom tölti el a sorozatos szerencsétlenségek miatt. A legutóbb megsemmisült két vízi repülőgép a hadsereg legjobb gépei voltak és pótlásuk igen nagy áldozatba kerül. A légügyi államtitkárság a szerencsétlenséggel kapcsolatban újabb szigorú vizsgálatot rendelt el.

Négyezer idegen állampolgárnak kell elhagyni az országot. Több belföldi újság azt a hírt közölte, hogy tizenötezer idegen állampolgárt fognak az ország területéről kiutasítani. A hír ebben a formájában nem igaz. Az idegen ellenőrzés alkalmával ugyanis csak négyezer olyan állampolgárt találtak, akiknek el kell hagyniok Románia területét. A kiutasítottak között a gazdasági és pénzügyi élet sok előkelősége szerepel.

Tanítók figyelmébe!

Ismételten felhívjuk a figyelmet a Minerva Rt. kiadásában megjelent magyar és román nyelvű elemi iskolai modern rajztanításhoz szükséges, módszeresen illusztrált *Rajzfüzetekre és Vezérfonaira.*

Ugy a Vezérfonal, mint a rajzfüzeteket Kovácsi Pál rajztanár készítette, aki 20 év óta csupán a speciális rajztanítás szolgálatában áll. Legújabb munkáiban a hosszú és eredményes rajztanítási évek teljesen kipróbált tapasztalata van feldolgozva az országos tanterv figyelembevételével, az I–IV. elemi osztályok részére.

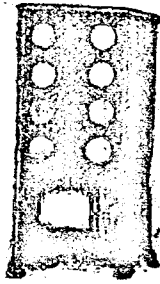
A román részt Kovácsi Pál rajztanár, Găzdac Mihail tanár és Otlet Teodor iskolai igazgató közreműködésével állította össze. Ugy a rajzfüzetek, mint a vezérfonal a közoktatásügyi minisztérium által engedélyezve vannak.

Ugyanezen szerzőktől megjelentek az elemi iskolák II., III., IV. osztálya részére készített és a gyakorlatban kitünően bevált *földrajzfüzetek* is.

Az I. és II. o. rajzfüzetek ára 4 Lei, a III. és IV. oszt. rajzfüzetek ára 5 Lei, a földrajzfüzetek ára 8 Lei.

E házagppótló és a gyakorlatban kitünően bevált füzetek kaphatók minden könyvkereskedésben és a kiadónál: Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Ninesenek magyar tan nyelvű tagozatok a székely főváros elemi iskoláiban. Târgu-Mures-en szomorú meglepetéssel kezdődött az új tanév. Az összes elemi iskolák magyar tagozataiban tanfelügyelői rendelkezéssel beállították a magyar tan nyelvű oktatást. A város lakosságának több, mint háromnegyed része magyar, a rendelet azonban heti harminc iskolai órától csak hárommat engedélyez a magyar nyelv oktatására. A sérelmes intézkedés ügyében a Magyar Párt panasszal fordul a Kormányhoz.

Sok tízezer megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHYR”

kályha ez összes kályhák között a **legjobb**
10 kilogramm favel lűt egy szobát **24** óráig

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

Képviselet: BARZEL vaskereskedés Cluj, Piața Mihail Viteazui No. 15.
Kapható mindenütt! — Kérjen díjtalan árjegyzéket!

Nyugdíjasok súlyos helyzetben. A kormány befiltotta azoknak a kisebbségi nyugdíjasoknak a nyugdíjaztatását, akik ugyan orvosi bizonyítvánnyal igazolják szolgálatképtelenségüket. — de nem tettek nyelvizsgát. Willer József magyar képviselő az Országos Magyar Párt nevében kihallgatáson jelent meg a miniszterelnök előtt és tiltakozott az eljárás ellen. Különben a nyugdíjintézet elnöke is törvénytelennek tartja ezt az eljárást és így remélhetjük, hogy rövidesen megkapják nyugdíjaikat a kisebbségi nyugdíjasok.

Ujabb zendülést kezdtek a Regálban az ónap-tár hívei. Közzöltük lapunkban, hogy a besz-szarábiai Albanesti faluban az ónap-tár hívei, a stiliszták, zavargásokat okoztak. A községben uralkodó állapotok egyideig lecsendesedtek, ujabban azonban megint zavargásokat kezdtek az ónap-tár hívei. A helyügyminisztérium intézkedett, hogy megakadályozzák az ónap-tár híveinek mozgalmát.

Le kell bontani a Ghelinta-i iskolát. A Ghelinta-i iskola épületét a hatóságok már évekket ezelőtt használhatatlannak nyilvánították. Az iskolát most végleg bezárták, illetőleg a hatóságok a minisztérium engedélyének ellenére sem voltak hajlan-

dók az iskola kinyitását jóváhagyni. A község interimár bizottsága most váratlan fordulatot akarja megoldani a kérdést. Az interimár bizottság kimondta, hogy közegészségügyi okok miatt az iskolát tíz napon belül le kell bontani.

Római katolikus iskolák és a német tanítási nyelv. A Carei-i járásban több római katolikus iskolának elrendelték, hogy hivatalos tanítási nyelvéül vezesse be a német nyelvet. Az egyházközségek a rendelet ellen felebezést nyújtottak be, a tábla azonban formai okokból elutasította a kereseteket. Az egyházközségek most a legfelsőbb bírósághoz fordultak és onnan várják a fontos kérdés igazságos eldöntését.

Köveznifogják a Salajmegyei utakat. A megye legutóbbi közgazgatási értekezletén elhatározták, hogy a közutakat a legsürgősebben ki fogják javítani. A munkát rövidesen megkezdik.

Fekete papok padolája. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely *Tolnai Világlapja* új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan remek cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Súlyos szerencsétlenséget okozott a mérges gomba. A Budapest mellett levő Sashalom községben megrendítő szerencsétlenség történt. Szabó József, kőfaragó gombát vásárolt. A gombából a család összes tagjai ettek. Röviddel ezután a család minden tagja súlyosan megbetegedett. A kőfaragó ember öt gyermeke és felesége meghaltak.

Megtámadtak a sasok egy régi erdőort. Nicolae Anghel erdőort a Poiana-Pleniței erdőségben megtámadta egy sas. Miközben az erdőőr a sassal küzdött, két más sas is rácsapott. Az erdőőr segítségért kiáltott. Szorongatott helyzetéből a közelben dolgozó fadöntő munkások mentették ki. Súlyos sebével kórházba szállították.

Szerencsétlenségek vasuti átjáróknál. Néhány héttel ezelőtt közöltük lapunkban, hogy Amerikában önműködő, villamos sorompókkal védekeznek a vasuti szerencsétlenségek ellen. Az amerikaiak intézkedése nagyon helyes, mert minduntalan olvashatunk halálos vasuti szerencsétlenségekről. Legutóbb Apata állomás mellett történt halálos vonatelgázolás. Egy mozdony elütött egy kétkocsis szekeret. A szekeren ülők közül Doros Mária Covasna-i asszony azonnal meghalt, a többiek, akik a szekéren ültek, súlyosan megsebesültek. A vizsgálóbizottság megállapította, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy a sorompó nem volt leengedve. — A Ploesti-i—Buzean-i vasuti vona-

Kun Mátvás Fia Rt.

C. U. I. Calea Marechal Foch Nr. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatát egyesítve modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyra-becsült megrendelőink szolgálatára. Specialisták vagyunk: **acélárukban, lát-szerészelben, borotva készítésben, orvosi műszerek javításában.**

lon is súlyos szerencsétlenség történt. A gyorsvonat elütött egy szekeret. A szekér utasai közül egy meghalt, három súlyosan megsebesült. A szerencsétlenséget itt is az okozta, hogy a sorompó nem volt leengedve.

Kísérleti nyulakat loptak a pécsi egyetemen. A pécsi egyetemen különös lopás történt. A kísérleti nyulakból tizenkét darabot elloptak. A nyulakat ellopásuk előtt egy héttel kolera,

vérhaj és más veszedelmes betegségek okozóival oltották be. Tekintettel az ügy veszedelmes voltára, az egyetem tanácsa felhívást intézett az ismeretlen tolvajhoz, hogy nem adják át az ügyet a rendőrségnek, ha azonnal visszahozza az ellopott állatokat. Ha a borzalmas betegségek által megfertőzött állatokat eladja, országos vészt okozhat. Arra is figyelmezteti az újságok útján a tolvajt az egyetemi tanács, hogy ha valamelyik nyulát megette volna, azonnal jelentkezzék az egyetemen, hogy megmentsék a biztos haláltól.

Kutatják a volt bankkormányzó vagyonának eredetét. A Nemzeti Bank volt kormányzója ellen feljelentést adtak be a Bucuresti-i vagyonellenőrző bizott-

sághoz. A feljelentésben elő van adva, hogy a volt bankkormányzó mielőtt magas hivatalát elfoglalta volna, konverziót kért 18 millió lej adósságára. Miután állását elfoglalta, 8 millió lejjel az összes adósságát kifizette. Ezenkívül palotát vett magának, egy hajót építtetett és birtokot vásárolt. A rendkívül érdekesnek ígérkező bűnperben a vagyonellenőrző bizottság meg fogja idézni.

Haláleset almasedés közben. Opris Traian Somesodorheiu-i lakos almát szedett. Munkaközben leesett és súlyosan megsebesült. Kórházba szállítottatva gyógykezelés végett, azonban sebesülése olyan súlyos volt, hogy meghalt.

Igen tisztelt Uraim!

Egy barátom tanácsára elhatároztam régi betegségeim, rheuma, bágyadtág és ülőidegzsába ellen az Ön Togal-tablettáit használni, s már az első esomag elhasználása után megállapíthattam e szer gyógyító hatását. E esodás készítményért legteljesebb elismerésemel fejezem ki Önöknek, s a Togal-tablettákat mindenkinek ajánlani fogom.

Braşov, 1931. dec. 19.

C. W. M.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átad-

Halált okozott a háziaszer. A szilágysági Rastott községben egy öreg ember egy javasasszonyhoz fordult, hogy rheumájából gyógyítsa ki őket. Az orvos tanácsára az erdőbe mentek és nadragulyát gyűjtöttek. Az orvoság irászfálalata szörnyen végződött. A két öreg ember megbetegedett és meghalt. A tudatlan javasasszony megindította az eljárást.

Szomorú végű szilvaizé főzés. Diószendrőben Gámbujan az szilvaizé főzött. Az üst körül játszadozott a gazdálkodó 12 éves fia. A kisfiu megcsúszott és beleesett a szilvaizésbe. A kisfiu csontig összegejtette mindkét kezét, arcán és lábán is súlyosan megsebesült.

Vadászszerecsétlenség Nusfalván. Súlyos szerecsétlenség történt a Szilágyságban. Rogozan Joan állami iskolai igazgatója vadászaton, Diószendrőn András gazdálkodót lőtte meg. A szerecsétlen ember súlyos sebesülése következtében meghalt.

Aranyat kaptak a Déli-Kárpátekban. Fagaras vidékén több találtak homokjában aranysebecet találtak. Kutatásokat végeztek és megállapították, hogy az aranyat a víz a hegységből hozta ki. Remélik, hogy sikerül fog az arany felőhelyét találni. Ez esetben aranybányát nyitnak.

Jól sikerült Oradea-n a tanulmányi nyelvvizsgálata. A kisebbségi tanácskezesi és állami tanítók nyelvvizsgálata közelebről folyt le Oradea-n. A vezérfelügyelő tanácsvezetők nyelvtudásával teljesen meg volt elégedve és ilyen véleményben tette meg jelentését a tanácskezesi osztályhoz.

Mit kell tudni a háborús rokkantak özvegyeinek és árváinak? Azok az özvegyek és ár-

vák, akiknek háborús rokkantságuk van a háborúban szerzett betegség következtében, ha még 1932 október előtt nem kaptak segélyt. A sérelmes intézkedést most megváltoztatták és a kormányrendeletben szabályozta az ilyen hátramaradottak segélyének az ügyét. A rendelet kiadja, hogy a rokkantság megállapítása után kapott betegségek folytán, az 1932 év október előtt elhalt azon háborús rok-

kantak özvegyei és árvái, kiknek férjük, illetve atyjuk jogerősen meghatározott rokkantsági nyugdíjat élveztek — az özvegyei és árvái illetményekre jogosultak. Ez illetményeket meg is kapják, ha eziránt kérelmet adnak be.

Nagy tűz volt Varsolt-on. A Szilágysági Varsolt községben levő gőzmalom meggyullt. A tűz nem sikerült elfojtani és az egész malom leégett.

Előfizetési felhívás!

Az Élet utja.

Írta: Vásárhelyi János

Immár tíz esztendeje, hogy a „Magyar Nép” hasábjain olvasóinkhoz szól „Az Életről — az Életnek” című rovatban Vásárhelyi János. Minden cikkében az életről történelemből, a legnemesebb irodalom alkotásaiból vett hasznos és tanulságos példákkal, világos, tiszta fejtegetésekkel mutatja fel az élet, elsősorban az erdélyi magyar élet különböző kérdéseiben a helyes állásfoglalásnak, az igaz életfolytatásnak útját. Az évekre visszanyúló írásokat most egy könyvbe foglalva adjuk ki. A könyvben Vásárhelyi Jánosnak, több mint százötven cikke jelenik meg. Szülőknek, nevelőknek, de mindenkinek hasznos olvasmánya lesz ez a könyv. Hiszünk, hogy olvasóink szíves örömmel fogadják a könyv megjelenését. A könyv ára csinos kiállításban előfizetőknek 100 lej lesz. A könyv megjelenését azonban csak úgy tudjuk lehetővé tenni, ha kellő számú előfizető jelentkezik. Bizonyára Ön is szívesen fogadja megkeresésünket s támogatására szívesen vállalkozásunknak. Magyar testvéri szeretettel kérjük azért, hogy amennyiben viszonyai megengedik, az alábbi szelvényen rendelje meg Vásárhelyi János „Az Élet utja” című megjelenő könyvét.

Kérésünket szíves figyelmébe ajánlván, maradunk testvéri köszönettel:

A „Magyar Nép” szerkesztősége.

Megrendelem Vásárhelyi Jánosnak:

„Az Élet utja” című könyvét. Ara 100 lej

A megrendelő neve: .....

Lakása, helység neve: .....

Utolsó postája: .....

Vármegye: .....

A könyv árát a „Magyar Nép”-ben közlendő felhívásra előre beküldöm. Amennyiben a könyv megjelenéséig az előfizetési összeget be nem küldöm, az esetben a könyvet utánvétellel kérem címemre megküldeni.

A megrendelő sajátkezü aláírása.

Kérjük a fenti megrendelési megjelölés mellett, a lapból kivágni és borítékban beküldeni a következő címre: Magyar Nép szerkesztősége, Cui Str. Baron L. Pop No. 5.

Kis fiu halálát okozta a maeska. A szamosmenti Babot községben halálos gyermekszerekeséttelenség történt. Tomola György kis fia egyedül maradt a szobában, ahol petróleum lámpa égett. A kisfiu elaludt, közben a maeska feldöntötte a lámpát és a szobában tüz keletkezett. Mire apja a tüzet észrevette, a szerekeséttel kisfiu szénnő égett.

Megnehezítik a diákok külföldi tanulását. A külföldre szóló pénzáttutalások korlátozásával kapcsolatban súlyos helyzetbe kerültek azok a diákok, akik külföldön tanulnak. A deviza ellenőrző bizottság elrendelte, hogy csak a legkivételesebb esetben adjanak külföldön tanuló diákoknak pénzáttutalási engedélyt.

Halálos szerekeséttelenséget okozott a falusi bakter. Tartolton lakodalom volt és a mulatságon a falusi bakter is megjelent. Miközben fegyverével hadonászott, a fegyver elsült és azonnal megölte Solomon Joan kisfiut. Két leány súlyosan megsebesült. A sebesülteket a Satu-Mare-i Kórházba szállították, a gondatlan baktert letartóztatták.

București-be utazók figyelmeztetése. A București-i Református Leányotthonban ideiglenesen Bucureștiben tartózkodó, vagy itt állást, alkalmazást kereső nők átmeneti szállást, diák, hivatalnok és munkásleányok pedig állandó lakást kaphatnak mérsékelt árak mellett. Leányotthonunk minden vonatkozásban védelmet biztosít úgy a falai közt lakó, mint az általa munkába s alkalmazásba helyezett nőtestvéreinknek. Munkaközvetítő irodája minden délután 4—6 óra közt háztartási alkalmazottak helyszerezésével is foglalkozik. A munkát keresők saját érdekében hozzák magukkal munkakönyveiket (condiția cartulă) a községi előljárárság lakásváltóztató igazolványát, illetve előző munkaadójuk által kiállított szolgálati bizonyítványukat. Az Otthon címe: Str. Th. Aman No. 24. A Gara de Nordtól 10 percrenyire a Calea Griviței, a Cal. Victoriei felé jöve, jobbkéz felé eső szoborhátamögötti benyíló utca. A 6-os villamossal jöve, pedig a Str. Budisteanu megállónál kell leszállni.

A București-i Ref. Nőszövetség

Angol cipőgyári munkások az olaszok ellen. Annak igazolására, hogy Anglia és Olaszország között a helyzet mennyire elmérgesedett, újabb bizonyíték az is, hogy az angol cipőgyári munkások szakszervezete olyan rendelkezést adott ki a szervezetebe tartozó munkásoknak, hogy azonnal szüntessék be a munkát, ha a gyárak Olaszország részére szóló bakancsok elkészítését vállalnak. Ilyenformán Olaszország bakancs szükségletét Angliából nem szerezheti be.

Agyonverték a juhászok egy mezőört. Zabala községben s mezőört és a juhászok között tilos legeltetésből kifolyólag veszekedés és verekedés történt. Verekedés közben a juhászok Pásztor Lajos mezőört agyonverték. A gyikosokat letartóztatta a csendőrség.

Meggyulladt Dobrudzsában a tó fenekén felhalmozódott tőzeg. A dobрудzsai Medgidia halárában levő tó kiszáradt. A tó fenekén összegyűlt tőzeg meggyullt. Rövidesen százhusz holdnyi területen leégett a medgidiai tó feneké.

Fenyegető levelet kapott a Brașov-i prefektus. A Brașov-i megyefőnök névtelen levelet kapott, a levélben halállal fenyegették meg. A nyomozás alkalmával megállapították, hogy a levelet Stoiceriu Vasile, Zernest-i esperes küldötte. A prefektus feljelentette az esperest.

Szerenekéttelenséget okozott véletlenül elsült vadászfegyver. A Bihorban levő Tileagd község melletti erdőben Vilden József községi őrnök fegyvere vadászat közben elsült. A golyó Farkas Pál 19 éves legényt talált. A legény sebesülése nagyon súlyos, válságos állapotban szállították kórházba.

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureșan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutatószámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Használjunk borecetet!

Nyugati államokban a borecet kizárólagos használata nemcsak bevett szokás, de a műecetnek étkezési célokra való használatát nyilvános étkezési üzemekben vagy árusítását élelmiszerkereskedésekben — mint az egészségre ártalmas cikket — szigorúan tiltják. Ezt annyira komolyan veszik, hogy az üzletekben, vendéglőkben ellenőrző szemléket tartanak és a rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik. Olaszországban egy alkalommal ecetkivonatot akartam vásárolni egy élelmiszerüzletben és a kereskedő felháborodott, hogy ilyesmit keresek nála, hiszen becsuknák, ha eceteszeneciát tartana és árulna. Az olaszoknak igazuk is van, mert az étkezési faecet használata nem egészséges, sok gyomor- és bélbajnak okozója vagy legalább is előmozdítója.

A legtöbb betegségnél az orvosok a fűszeres étellel egyidejűen az eceteszeneciával készült ételeket is eltiltják. Ebben igazuk is van, mert míg a legkülönbözőbb gyomorbajoknál kevés borecetes étel élvezete semmi bajt sem okoz, addig a legkisebb mennyiségű faecet nagyon kellemetlen tud lenni.

A magyar konyha különösen sok ecetet használ fel, a sokféle salátához, levesekhez, főzelékekhez, mártásokhoz majdnem naponként használjuk, az ugorka, paprika és egyéb savanyúság eltevésének idejében pedig különösen sok ecetre van szükség. Vannak ugyan háztartások, ahol borecetet használnak, de sajnos, ezek száma elenyészően csekély. Ennek főleg az az oka, hogy aki nem házilag készült borecetet használ, hanem vásárolja, annak azt a mai alacsony borárak mellett megokolatlanul méregdrágán kell megfizetnie. A faecet aránytalanul olcsóbb és kiadósabb lévén, így természetes, hogy a borecet háttérbe szorul.

Ez nem is változhat meg addig, míg megfelelő propagandával, a borecet izletes és egészséges voltának megismertetésével és terjesztésével, a faecet feletti előnyeinek megvilágításával és ami nagyon fontos, megfizet-

hetővé tételével minél nagyobb fogyasztóközönséget nem nyernek. Az étkezési faecetet pedig magasabb fogyasztási adóval lehet megterhelni és ilyen módon megdrágítva, biztosan kevésbé fog ízleni a közönségnek az eszenciás saláta vagy paszulyleves. A borecet fogyasztásának fellendülése igen nagyjelentőségű lehetne a szőlőgazdaság szempontjából, lehetővé tenné a fogyasztásra kevésbé alkalmas szőlőnek és bornak megfelelő áru értékesítését; hiszen házilag is virágos vagy meg-savanyodott borból milyen elsőrendű finom ecet készül!

Mindenesetre érdemes lenne a borecet-fogyasztás fellendítésével komolyan foglalkozni, a termelőknek jobb értékesítési lehetőséget, a fogyasztóknak pedig jobb egészséget jelentene. A sok jó magyar ennivaló mellett pedig a magyar saláták is — legyen az zöld saláta, krumpli, paradicsom, paszuly, paprika, ugorka stb. — jó borecettel készítve, minden versenyt ki fognak állani.

Dr. Szilassy Zoltánné.

Mit kell tudni a sertésvésztről?

Egész Erdélyben fellépett a sertések között a vész. A sertésvész ellen való védekezés nagyon nehéz, mert okozója láthatatlan csira és könnyen eljut egyik helyről a másikra. A legbiztosabb védekezési mód az oltás. Toró János előfizetőnk a következőket tanácsolja.

A sertésvész járványos betegség és különösen az őszi hűvös idők beálltával szokott nagyobb pusztítást végezni a sertésállományban. A sertésvészben megbetegedett állat nyugtalan, bujlik a szalmába, nem eszik és nem iszik. Ürüléke hig vagy tulkemény, legfőbb esetben véres és nyálkás.

A sertés teste feltűnően forró és rajta kékes-vöröses foltok láthatók. Néha egyelő tünet is (pl. duzzanat) járulhat a betegséghez, mert az állat összes szervei betegnek.

Igyekezünk a betegség fellépését megelőzni. Erre jó mód áll rendelkezésünkre. Állatainknak adjunk hetenkint kétszer mészpórt, porrátorít faszénport és egy liter vízben 2 gr. *Methillénkéket*. Fertőzött állományban minden sertésnek 8 csepp *Kreolint* adunk be, hogy a beleket fertőtlenítsük.

Ha már beteg az állat, úgy gyógyító olással beoltatjuk; hogy hány gramm szérumot adunk, az a sertés nagyságától és idejé-

től függ. Ha a betegségnek elejét nem vesszük, úgy nem menthetjük meg az állatot. Fellépésénél alaposan fertőtlenítenünk kell az ólat és a környezetet. Kórokozóját az ember is terjeszti cipője által, ha a fertőzött helyen jár.

Fertőtleníthetünk ellene mésszel és 4-5 százalékos kreolinos oldattal. Ezzel lemossuk az ólat, vajúkat és bepermetezzük az egész ólat, hogy a fertőző csirákat elpusztítsuk.

Felvilágosítás a „Porzol” előnyeiről.

Sokszor adtunk és reméljük, hogy a jövőben is adni fogunk hasznos tanácsokat olvasóinknak. A tanácsadás mellett azonban azt is mindig szívesen vesszük, ha olvasóink tanácsainkat hozzászólásokkal illetik. — Az elmúlt héten egyik olvasónk azt közli velünk, hogy rádióelőadáson hallotta említeni, hogy a rézgálic üszögölő hatását tudományos kísérletek folyamán kimutatták, tehát használható csávázására épp úgy, mint a Porzol.

Olvasónk e megjegyzését köszönjük, mert az alkalmat ad nekünk arra, hogy sokezer gazdatársunk okulására a kérdést más oldalról magyarázzuk meg. A gálicos csávázás legfontosabb feltétele a csáváló pontos százalékos erőssége és a csávázás idejének pontos meghatározása.

Ha a csáváló tulságosan erős, akkor a vetőmagvakat agyonpácoljuk, tehát azok elvesztik csiraképességüket, ha pedig a lé tulgyenge, akkor nem védekezünk az üszög ellen.

Nagyon fontos, hogy védjük a már csávázott vetőmagvakat az utólagos fertőzéstől. A gálicsal csávázott vetőmagvak további kezelése idején, (zárók, edények, vetőgépek) na-

gyon sokszor megtörténik, hogy azok üszöggel újból megfertőződnek és a csávázás dacára is üszkös buzánk terem.

Még egy veszély fenyeget, ha gálicsal csávázunk, ez pedig az, hogy nedves, hideg idő esetén a szárítás nem lehet tökéletes. Az ilyen vetőmagvakat ha nem vetjük el azonnal, azok megduzzadnak, megdohosodnak, ha pedig száraz talajba vetjük el, a megduzzadt vetőmag a száraz földben elpusztul.

Ha mindezen veszélyeket figyelembe vesszük, könnyen megállapítható, hogy gálicos csávázást jó eredménnyel csak-

is tudományos intézetek és erre nagy gondot fordító kísérleti telepek végezhetnek. A gazda azonban, akinek sem ideje, sem pedig módja nincs a gálicos csávázást az esetleges veszély elkerülése végett tudományosan végezni, ne használjon gálicot.

Gazdáink érdekét védjük akkor, amikor a porzolózást ajánljuk, mely veszéllyel nem jár és eredményes.

A „Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

KI NE ADNA IGAZAT ABBAN,
hogy érdemes, sőt szükséges a vetőmagvakat

PORZOL-lal

pácolni.

mikor a porzolózás gyors és egyszerű azonkívül biztos:

1. az üszögmentesség,
2. holdanként 10—15 kg. vetőmagmegtakarítás,
3. egy mázsa terméstöbblet.

A „MAGYAR NÉP” szerkesztősége bárkinek tanácsot ad a az olcsó beszerzésre!

Készüljünk fel a szüretre! Ahol a fagy, jég nem esinált kárt, elég jó szüreti kilátások vannak. Tavasos a szüretelő eszközöket és edényeket, hordókat már most rendbe hozni. A pintér most becsületesebb munkát végez, mint szüret előtt közvetlen. Aki szőlőprést vásárol, ne hamarkodja el a dolgot. A préskosarak farása ujabban nem nyílt léceekkel készül és a must nem folyik ki a préskosárból oldalt, mert az zárt, mint egy kád oldala, hanem a dongaszerű léceknek a belső felük esatornákkal készül, amelyek a must a préstányér aláig lefut és ott körben készült lyukakon át távozik a présből. Ennek előnye, hogy a must, különösen a leves törkölyből, nem fröccsen szerte, a muslicák nem férnek hozzá, úgy mint a régi préskosaraknál. Az újabb prések nem lapos, hanem magas alakú kosarakkal készülnek, mert a vizsgálatok azt mutatták, hogy a magas alakú préskosarakból több és gyorsabban kinyerhető mustot nyerhetünk. A tökéletes kipréselést elősegíthetjük azzal, hogy a préskosárban a szőlőzuzó alatt lévő kádba olyan lécezett szűrőt készítünk fából, amin a must átfolyik és a törkölyt nagy százalékban tisztaltatja. Ez olyan esekélységbe kerül, hogy költség, számításban sem jöhet, ezzel szemben az előnye sok munka, idő és anyagmegtakarítást jelent. Házilag is elkészíthető. A másik ujabban mind jobban elterjedő segítség a gyors és tökéletesebb préselésnél, a préskosarakba a törköly közé tisztított fűzből készített kosárfenékszerű szűrőlapok elhelyezése. Ezekből a préskosár aljára, ahol rendszeren egy ilyen mustelvezető deszkalap van, teszük az első szűrőlapot, erre jön egy ré-

teg törköly, majd két egymásra helyezett szűrőlap, rajból törköly és ismét két szűrőlap s a felső részre egy szűrőlap, melyre aztán az eddig is használt présnyomó fadesták következnek a présfákkal. A fűzesszöből készült szűrőlapok közt igen sok must fog könnyen kifolyni, amivel sok időt tudunk megtakarítani. A régimódi kétfülű borsajtárok helyett csináltassunk legalább két darab „rajnai kanna“ néven ismert edényt. Ez nagyon hasonlít a nálunk Székelyföldön használt kártyuhöz, esupán annyiban különbözik, hogy keményfából készíthetik és hasas.

Új gazdasági iskola nyílik a Székelyföldön. Ismeretes, hogy a Targu-Săcuiesc-i római katolikus gimnázium nem működik. Egyházi és társadalmi uton akció indult, hogy a gimnázium helyett gazdasági iskola létesüljön. Mint lapunkban is jeleztük már, a római katolikus státus igazgatótanácsa legutóbb tárgyalta a kérdést és úgy határozott, hogy a gazdasági iskolát felállítja. Örömmel tudatjuk, hogy a gazdasági iskola meg fog nyílni. Szócs Mihály igazgatónál már lehet jelentkezni, a tanítás október hó 15-én kezdődik meg. Érdeklődőknek szívesen küld tájékoztatót az iskola igazgatósága.

Emelkednek a gabonaárak a nemzetközi piacokon. Az abeszéliniai események hatása alatt a nemzetközi gabonapiacokon nagy áremelkedés tapasztalható. Délamerikában nagyon megrágult a gabona. Angliában drágult a kenyér. Minden valószínűség szerint ezek az áremel-

kedések éreztetni fogják hatásukat az európai piacokon is.

A Regát, mint baromfitermékek piaca.

A Magyar Nép egyik régebbi számának „Szövetkezeti“ rovatában cikket közöltünk, hogy az Okiráltságban kitűnő piaca van a tejnek és a tejtermékeknek. Ezzel kapcsolatban egy előfizetőnk levelet írt szerkesztőségünknek. Levelében kifejti, hogy a Regát kitűnő piac nemcsak baromfiak és elsőosztályú minőségű baromfitermékek számára. Különösen nagy kereslet mutatkozik ujabban a nemes tenyészbarmfiak iránt. Jobb módú kisgazdák és nagybirtokosok mind többen térnek át a nemes baromfiak tenyésztésére. Figyelmeztető ez, hogy igyekezzünk tehát a gazdaságnak ezt az ágát minden módon felkarolni.

Szőlőt szállítunk Lengyelországba.

Lengyelország nagy mennyiségű esemeszőlőt vásárolt Romániában. Eddig 800 vagon szőlőt kötöttek le a lengyel gyümölcskereskedők.

Magyarfajta szarvasmarhát vásárolnak Palesztina számára.

A palesztinai zsidóország éghajlati viszonyai nagyon szélsőségesek. A nyugati fajta szarvasmarhával végzett tenyésztési kísérletek rosszul végződtek. Most a magyarfajta szarvasmarhával kísérleteznek.

Piaci árak Oradea-n.

Buza 340—350, rozs 250—260, árpa 270—300, ókukorica 250—270, zab 270—280, paszuly 450—500 lej mázsánként.

Régi széna 100—150, lóhere és lucerna széna 180—200, szalma 25—30 lej mázsánként.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Ember-gyűlölet.

Az emberi életnek bizonyára legfájdalmasabb tapasztalása az, hogy az embernek nemcsak a természet sötét hatalmaival, veszedelmeivel kell megélhetésért állandóan viaskodnia, hanem küzdenie kell saját embertársai önzése, irigysége, rosszindulata ellen is. Joggal állíthatjuk, hogy az emberek sokkal több sebet kapnak egymástól, és adnak egymásnak mint amennyi fájdalom és szenvedés származik számukra a külső természet léleknélküli erőivel való küzdelemből. Nem csoda azért, hogy sok nemes emberi lélek keseredik el az élet, emberek által okozott csalódásai és fájdalmai miatt, s végül is oda adja szívét a csüggedt, reménytelen ember-gyűlöletnek. Nagy lelkek, kitünő művészek, jeles írók kerültek már ennek a kétségbeejtő fájdalmas érzésnek hatalma alá. Beethoven megrendítő reménytelenségében eljutott odáig, hogy elkeseredett haragjában azt mondotta: Egy fát jobban szeretek, mint egy embert. Egy neves író pedig előre elkészítettett sírkövére ez embermegvetéssel teljes szavakat íratva föl: Hogy ne kelljen embereket látnom, a föld alatt vettem ki magamnak lakást... Vándor! ne időzz síromnál... Átkozz!... Szídj!... Taposs rám, ahogy tetszik, csak arra kérlek, menj el, menj el.

Az bizonyos, hogy senki sincs közülünk, aki ne kapott volna már fájdalmas sebetek olyan emberektől, akikben bízott, akiket szeretett, akiktől méltán várt jóindulatot és megértést, akikkel ő maga talán szüntelenül csak jót cselekedett s akiknek hálátlansága éppen azért keserves gyötrelmet okozott szívének. Az a kérdés azonban, hogy vajjon lehet-e és szabad-e csak abból a szempontból nézni és megítélni az embereket, hogy ők mit cselekesznek velünk s nem-e szükséges inkább megfordítani a kérdést és azt megvizsgálnunk, hogy vajjon mi mit tettünk értük, hogy nem okoztunk-e mi is nagyon sok gondot és fájdalmat azoknak, akik minket legjobban szeretnek?

Gondoljuk csak el, hogy mennyi türelemre, áldozatra volt szüksége az édesanyánknak, amíg felnevelt. Hányszor felriasztottuk legjobb álmából és ő türelemmel hordozott karjain és csitította el sírásunkat! E sok jószágra nem feleltünk-e gyakran bántással és engedetlenséggel? Gondoljunk csak vissza

mindarra a sok segítségre, türelemre, elnézésre, amelyet szülőink, tanítóink részéről élveztünk, amelyet velünk szemben sokszor egészen ismeretlen emberek is gyakoroltak és akkor belátjuk azt, hogy nemesak gyűlöletre, de hálára is van elég okunk az emberekkel szemben. Tegyük csak föl lelkiismeretünk előtt a kérdést, hogy vajjon, hogy állhatnánk meg Isten előtt, ha Ő is olyan türelmetlen haraggal, gyűlölettel tekintené mulasztásainkat, vétkeinket, tisztátalanságunkat, mint amilyen megvetéssel mi szoktunk nézni a nálunknál műveletlenebb, bűnösebb, tudatlanabb emberekre? Ennek a megfontolásnak világosságában értjük meg az evangélium esodálatos fenségét, mely abban nyilatkozik meg, hogy Isten nem megvetéssel és gyűlölettel tekint az emberre, hanem Szent Fiában leszáll az emberek közé, hogy irgalmával fölemelje a lesújtottakat, szeretetével meggyógyítsa a töredelmes szíveket.

Igy értjük meg, hogy Isten szeretetére, az embertársaink részéről tapasztalt, megnemérendelt ajándékokra csak úgy lehetünk méltóak, ha van bennünk is elég nagylelkűség, türelem, hogy mi is legalább némi részben képesek vagyunk arra, amire egy helyen Krisztus apostola figyelmeztetett, képesek vagyunk arra, hogy jóval győzzük le a gonoszt.

Az elmondottakból is megérthetjük, hogy nagy embereknek elkésereése és embergyűlölete sem igazolja, hogy bárkinnek joga lenne, bárkinnek szabad lehetne helyet engedni lelkében az embergyűlölet érzésének. Eppen az ellenkezője igaz. Minél nagyobb tehetségekkel, anyagi és szellemi javakkal ajándékoz meg a Gondviselés, annál komolyabb és szentebb kötelességünk az, hogy türelemmel, elnézéssel, sok-sok szeretettel és megértéssel hajoljunk le a gyöngékhez, hogy irgalommal igyekezzünk felemelni a porból az elesetteket.

E célból természetesen arra is szükségünk van, hogy a mi elfogyatkozó szeretetünk erősítésének, új lángra élesztésének útját és módját megismerjük. Van Valaki, aki megtanít erre, van Valaki, aki így szólott az emberekhez: Tanuljátok meg én tölem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok. A Krisztussal való állandó lelki összeköttetés tisztítja meg szívünket az embergyűlölettől.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mulattató

SZERETNEM, HA SZERETNÉNEK.

Sem utódja, sem boldog őse,
Sem rokona, sem ismerőse
Nem vagyok senkinek,
Nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden ember: tenség,
Észak-fok, titok, idegenség,
Lidérces, messze fény,
Lidérces, messze fény.

De, jaj, nem tudok így maradni,
Szeretném magam megmutatni,
Hogy látva lássanak,
Hogy látva lássanak.

Ezért minden: önkínzás, ének:
Szeretném, hogyha szeretnének
S lennék valakié,
Lennék valakié.

Ády Endre.

A juhok kitelelődnek.

Szöke Minya úgy ment végig a falun,
mint a szállást kereső idegen. Lógott a feje,
mintha kölesön kérte volna; bajusza le-
nyult s szája félig sirásra görbült.

A járókelők alig ismerték meg, pedig
amilyen keservesen nézett, az irigye is meg-
szánhatta volna.

Hanem éppen a keserves nézése volt a
baj.

Rossz kedvét, busulását senki se látta,
megállani se szerette, ahol szomorkodtak;
örökké huncutságra állott az esze is, a ked-
ve is.

Akivel a tengelye összeakadt, nem igen
vitte el szárazon; egyik-másik komájának
nem volt annyi hajaszála, ahányszor fálnak
állította, de mint mondják, egyszer még az
alispánt is lepipálta.

Nem csoda, ha nem ismerik ilyen sava-
nyu ábrázattal, a róka se róka jámbor kutya
bőrben.

Pedig most az egyszer csakugyan bajban
van. Fűnek-fának panaszoja, még az utcán
játszó gyermekeknek is elmondja, hogy négy
szép juha elveszett. Napok óta járja a falut,
a szomszéd községekben is tudakolta, de mint-
ha a föld nyelte volna el, nem akad nyomuk-
ra sehol.

Szánakozója is, kárörvendője is kerül,
de a legtöbben el se hiszik, pedig ez csak nem
lehet fréfa.

Az a négy juh egy kis vagyon; szegény
embernek nyári élelme, téli ruházata.

De neki már csak volt. Ordát, turót nem
kóstól a nyáron, kicsi Mihálynak se lesz uj
sapkája, se harisnyája!

Csoda-e, ha úgy bandukol haza felé,
mintha az orra vére folyna?!...

Az öreg pap a tornácon pipázgat. Isten
nyugosztalja, mindig részvétellel volt a szegény,
ember irányában. Lám, Minyabát se njja
megszólítani:

— Minya te, csak nincs valami bajod!

— Baj mindig volt, tiszteletes ur.

— Hiszen volt is, van is, lesz is fiam, de
mégis?!...

— Elvesze négy juhom...

— Az már csakugyan baj, no, — sajnál-
kozik a pap, — melegeben keresd meg te
Minya, nehogy a bögsével maradj.

— Kerestem, tiszteletes ur, eleget keres-
tem, de szegény embernek szegény a szeren-
cséje is.

— Hol kerested eleget, te Minya, mikor
nálunk so jártál?

— Csak nem jövök tán a tiszteletes ur-
hoz juh keresni?!... Másoknál is szegény-
kezve kérdezgetem.

— Már pedig azt nem kell szégyelni fiam,
se senki házat kikerülni.

Vedd sorba az egész falut, nézz be min-
den házhoz s ne csak kérdezősködj, hanem a
szemeddel nézd meg minden ember juhát.

Izom- és idegfájdalmak, főtájás

esetén és hűléses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togat-tabletta. A Togat helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszerárban és drogériában. Lei 52. — és Lei 130. — Svájci készítmény!

Hanem a juhval egy kicsit bajos a dolog... Vajjon megismernéd-e a tiedet?

— Meg én ezer között is.

— Ugy még jó no. De hallod-e, ne tudja senki, hogy juhok keressz. Ugy tégy, mintha beszélgetni mennél s csak akkor kezd elé a juhok dolgát, mikor a szóból kifogytok. Aztán a füled is nyitva legyen, mert a lopott juh bögése legtöbbször alulról hallatszik. Érted, ugy-e?

Minyabá megköszönte a jó tanácsot, de csak szomorúan ballagott tovább.

Az öreg pap még utána szólt:

— Házról-házra, hallod-e, ki ne hagyj senkit, nézd meg bátran nálam is, másnál is. Tedd félre a szégyent, annak piruljon az arca, akinél megkapod.

Minyabá másnap csakugyan utnak indult, járta a falut, mint a kéregető. Példálózott, hallgatózott, szemlélgette a juhokat, de hiábavaló volt minden igyekezete, még nyomra se akadt sehoh. Este még szomorubban hánkult haza.

Egy délután a paphoz is elkövetkezik. Világért se, hogy gyanakodna, vagy fel is tenné, már attól az Isten mentsen!... Csak éppen, hogy a tiszteletes urnak is kedvét töltsé.

Szemügyre veszi a juhokat, — volt ott elég — nem úgy, mint szegény helyt. Mustalगतja, válogatja, hümgét nagy fontoskodva, hogy ez se, az se... Egyszer mégis kifőz az öröm-belőle:

— Né, né tiszteletes ur, ez az én kicsi belicő juhom!...

— Meg is fogta rögtön. Nézegette, tapogatta s hát nem tréfa, tisztára az övé!... A bal fülén ott a kerék fal is, az pedig nem csal, mert még az apjának is az volt a jegye... Tudja az egész falu...

— Hát ez az no, — jelenti ki végül nagy csodálkozással.

Az öreg pap megesóválta a fejét.

— Te János, — fordult a szolgáljához, — az én juhaimnak mi a jegyük?

— Két hasítás istálom, a jobb fülükön.

Megfog egyet s hát csakugyan.

— Vidd el hát haza, te Minya.

— Né-né, — lelkenedik Minya bá — az a kormospofájú vakisa is az enyém, a jegy is mutatja...

A pap restelkedve nézett szét.

— Csendesebben fiam. Vesd ki hát azt is no... A szent fene diktálja fel, hogy kerülhettek ide?!... Lassabban Minya, nem jó az effélet dobra ütni!...

Minyabá hát csendesebben lelkenedett, de szó ami szó, az öreg papnál mind a négy juhát megkapta.

Bezzeg vigan volt hazafelé, de nem esoda, mert az öreg a papramorgót se sajnálta, csak a furcsa esetről hallgasson.

Hallgatott is bizonyosan, mert másnap az egész falu tudta, harmadnap a szomszéd faluk is ezen mulattak; hetek multán az egész környék beszélte, hogy Magyaróson még a pap is tolvaj.

Az öreg rég az angyalok előtt bizonyította ártatlanságát, mikor Minyabá elmondta az igazat:

— Hát úgy volt istálom, — mosolygott a bajusza alatt, — hogy az egész faluban szükön volt a téli takarmány, de nekem még ugyan szükön; a tehéneknek is alig jutott s a juhok csupa izzéken tengődtek. Sajnáltam szegényeket, mert hasznos küs állatok.

Bérekedés után pillant még az idő s szerbe hajtogattuk a határra. A juhok kicsi kellig ha megszorul, a hó alól is kapar.

Mikor a szer rám esett, szürkületkor eresztettem haza a serget. No volt is baj a válogatásnál... Aztán — ugy vétségéből az enyémeket is a paphoz választám bő... Ökominck sok juha volt, a szaporodást észre se vette. Kóst dolgában se szükösködött. Tudtam, hogy könnyebben kiteleli, mint én. No, ki is telelte becsületesen, mert én biza csak március végén kezdtem a keresést...

Donáth László.

Autószerénység. Adomán

A belga királyi család végzete.

A belga királyi pár szomorú szerenésétlenségével kapcsolatban időszerűnek tartjuk felsorolni azt a sok szerenésétlenséget, amely a belga királyi család tagjait sújtotta.

II. Lipót királynak nagy uralkodói sikerei voltak, alatta rendeződött Belgium gyarmatiügye. A király azonban nagyon szerenésétlenséges családi életet élt. Egyetlen fia, a trónörökös tíz éves korában meghalt, a király bánatában, kiesapongásokban és mulatozásokban szerzett vigasztalást.

Mint hogy II. Lipótnak nem volt egyenes leszármazottja, utána testvére, Fülöp flandriai gróf kellett volna, hogy Belgium trónjára kerüljön. Mielőtt azonban trónra került volna, váratlanul meghalt. Máig sínes kiderítve, hogy mi okozta a trónörökös halálát?

Ezután Balduin hereceg, Fülöp fia lett a trónörökös, Könnyelmű életet élt a királyi udvarban és szerelmi ügyekből kifolyólag párbajoznia kellett. A párbajban halálos sebet kapott. Hivatalos jelentés szerint vadászat alkalmával szerzett hülése ölte meg.

II. Lipót leányai közül Lujza betrányos események között élte le életét. Családi élete nagyon szegyeteljes volt. Második leánya, Stefánia, Rudolf trónörökös felesége lett. Mint ismeretes, a trónörökös rövid házasság után szomorú véget ért. Mayerlingben szerelmi ügyből kifolyólag öngyilkos lett. Harmadik leánya, Klementine Napoleon Viktor francia trónkövetelő felesége

lett. Franciaország köztársasági irányzata azonban annyira megerősödött, hogy a trónkövetelő családjaival együtt a feledés homályába süllyedt.

I. Albert király, tavaly közöltük, hogy hegyezés közben lezuhant egy szikláról és meghalt.

Asztrid királyné a fiatal királyasszony, néhány héttel ez előtt autószerenésétlenség áldozata lett.

A hű kutya.

Litvániában egy földműves előregedett a farkaskutyájától meg akart szabadulni. Mint hogy azonban sajnálta agyonlőni, tizenkétéves kislányra bízta, hogy csónakkal vigye át a Memel folyón és a folyó tulsó partján kösse cövekhez a kutyát. Abban bizott a földműves, hogy valaki a kutyát majdesak előldja és hazaviszi. A kisfiu teljesítette apja parancsát. Közben azonban mikor visszafelé evezett, a csónak felborult és a fiu a vízbe esett. A parttól nem messze megkötött farkaskutya észrevette a fiuska halálküzdelmét. Rettenetes erőfeszítés után elszabadította magát és a vízbe ugrott, hogy a kisfiut kimentse a vízből. Szerenésesen el is érte a fiuska a hullámokban és kimentette. A hű kutya így most már természetesen tovább is régi gazdájánál maradt és nagy megbecsülésben részesült.

Az ezüst nem arany!

Indiában az a szokás, hogy amikor valamely országnak vagy tartománynak az uralkodója különösebb ünnepet tart, testsúlyának megfelelő súlyu aranyat oszt ki a szegények között. Így például mikor az angol király Kalkutában kiszállott a hajóról, annyi aranyat osztott ki a szegények között, amennyi a testsúlya volt. Legutóbb egy szegényebb hindu hereceg nevezetes évfordulót ünnepelt. — Nem volt azonban pénze, hogy aranyban ossza ki a testsúlyának megfelelő ajándékot a szegények között. — Arany helyett ezüstben adta ki az ajándékot. — Az alattvalói annyira megharagudtak ezért, hogy más hereceget emeltek a fejedelmi trónra.

Órásnál.

— Mibe kerül ennek a zsebórának a megjavítása?

— Mi a hibája — kérdezi az órás?

— Nem tudom.

— Akkor kétszáz lej.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!**

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt s csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

R. A. A fegyvertartási engedély megszerzése ügyében forduljon a körjegyzőséghez. Ott mindenre nézve kap felvilágosítást.

Z. I. A répa kiszedésével nyugodtan várhat. A répa kisebb fagyokat is baj nélkül áll ki. A legutóbbi betek ezözése után még remélhető ugyanis, hogy a répa sokat fog még fejlődni.

J. M. Az utadónak közmunkában való ledolgozását belügyminiszteri rendelet alapján a vármegyei törvényhatóság szervei engedélyezik. A vármegyei választott tanács és annak állandó választmánya vagy pedig ezeknek hiányában az időközi bizottság határoz a kérdésben. Nem szoktak egyeseknek külön engedélyt adni erre, mert az intézkedések, amelyeket a törvényhatóságok tesznek, mindig általános vonatkozásúak.

Zs. F. A szőlők kitermelt kárikait szüret után kell levágni. Ugyanekkor távolítunk el a felesleges vesszőket és visszavágjuk a termővesszőket addig, a pontig, ameddig jól be vannak érve.

Szerkesztői levelek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

F. L. Cristur. S. B. Zălau. S. J. Pordeani. H. M. Papauti. I. J. Cernatu. G. I. Odorheiu. T. Zs. Săcueni.

„Bihor”. Minthogy leveléhez nem mellékelte bélyeget, nem tudunk zárt levélben válaszolni. Ezúton közöljük, hogy versei nem ütnek meg a közölhetőség mértékét. Szép gondolatok vannak ugyan a sorok között, azonban verseinek formája nagyon rossz. Azt ajánljuk, hogy olvassa a magyar költőket. Azoknak verseiből sokat tanulhat. Csakis tartalmilag és formailag kifogástalan versek közlésére vállalkozunk.

Z. F. Beküldött tudósítását megkaptuk. Kérjük szíveskedjék a jövőben is ránk gondolni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Chileni-ről: Sz. J. 150, Id. G. I. 100, Lazarea-ról: F. F. 500, B. S. 150, K. K. I. 200, B. B. 150, Remetea-ról: B. I. J. 200, B. J. 100—100, F. S. 115, F. P. 300, Hitelszöv. 450, Ifj. B. B. J. 100, A. J. P. 200, I. P. I. 200, I. B. I. 200, P. K. J. 200, F. I. 200, L. A. F. J. 100, B. F. J. 100, L. I. 30, P. M. A. 200, K. M. 100, P. F. J. 100, Ditrau-ról: P. J. F. 200, K. P. A. 200, Tulghes-ről: D. K. F. 100, A. A. 100, A. B. 50, A. J. 60—90, Ditrau-ról: P. Zs.

173, Gheorgheni-ről: Gazd. E. 620, Tg.-Mures-ről: B. J. 150, Reghin-ről: V. A. 170, E. D. 450, S. M. 200, Ref. Ifjuság 313, Gurguiu-ról: F. F. 150, Cs. J. 100, K. F. 100, H. K. 75, Hitelszöv. 150, V. Gy. 150, Alunis-ról: C. F. 150, K. L. 150, Zs. J. 100, Porcesti-ról: K. J. 100, D. M. 300, Zs. F. 150, F. M. 150, P. J. 192, N. M. 150, Zs. D. 120, D. M. 150, N. M. 50, Muresmort-ról: M. A. 150, E. J. 150 Lej

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 54 lejt. Állástkeresők részére 20 szóba 40 lejt. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizelendő.

Idősebb özvegy nőt keresek vidékre házvezetőnek. Cim a kiadóban.

Uri családnak nevelőnek elmenne ny. főgimnáziumi tanár, vagy bölcsészettanhallgató fla, esetleg teljes állásért is. Cim: a kiadóban.

Bármintől gépjárműben sth, a legelőbban és legjobban úgy intézkedhetik, ha felkeresi az „Általános Műszaki Irodát” Cluj Reg. Maria 35., hol Robáczky Ernő a volt „Simonffy” gépgyár mérnöke áll rendelkezésére.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

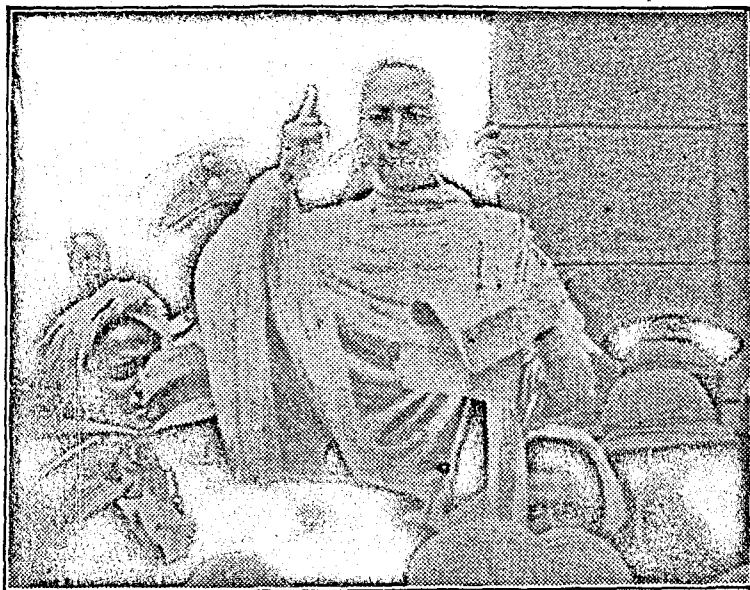
MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutalványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Sir. Baron L. Pop 5. szám

Előfizetési díja egész évre csak 80 lejt.

Készülődés a háborúra.

Az afrikai viszálytalban úgy az olaszok mint az abesszinek teljes erővel tovább folytatják a háborus előkészületeket. Mai képünkön bemutatjuk, hogy Abessziniában egy főhivatalnok hogyan hirdeti ki a császár sorozási felhívását és hogyan kezdi meg a sorozást. Az abesszini császár rendeletet bocsátott ki, hogy mindazokat az abesszini katonapolgárokat, akik vonakodnak hadbavonulni, fel kell készíteni. Az uralkodó, kivéve a gyilkosokat, az összes elítélteknek megkegyelmezett. A tengerpart felől nagy mennyiségű lőszert szállítottak Abessziniába belső területei felé. Az európai követségek megállapításai szerint az utóbbi hetekben az abesszini hadsereg felszerelése feltűnően megjavult.

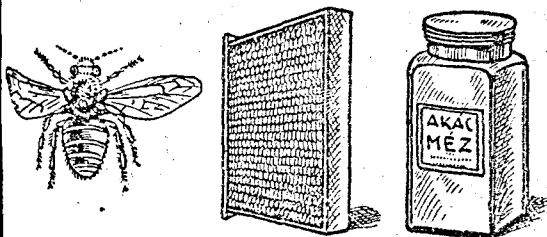

Sorozás Abessziniában.

Tanuld meg!

Jó gyógyszer a méz!

Lapunk előző számának „Tanuld meg” rovatában a mezei zsurlóról közöltünk érdekes cikket. Mai számunkban a mézről emlékeztetünk meg, mint gyógyszerrel, a méz is alkalmas ugyanis mindazoknak a bajoknak a kezelésére, amelyeknél a mezei zsurlót használják.

Zaiss müncheni orvos megállapításai szerint a legelhanyagoltabb és már lebenyes sebek gyógyítására is kiválóan alkalmas a méz. Különösen ha a kötést nem lehet naponta megújítani. Szájsebeknél, továbbá a nyelv és a ajkuk sebei is kitűnően beválják. Használják a fül- és orrbetegedéseiknél. Egészi sebekre nagy sikerrel lehet alkalmazni. A sebekre alkalmazott méz kezdetben

kissé égeti a bekent helyet, rövid idő múlva azonban érvényre jut hűsítő hatása és szünteti a fájdalmakat.

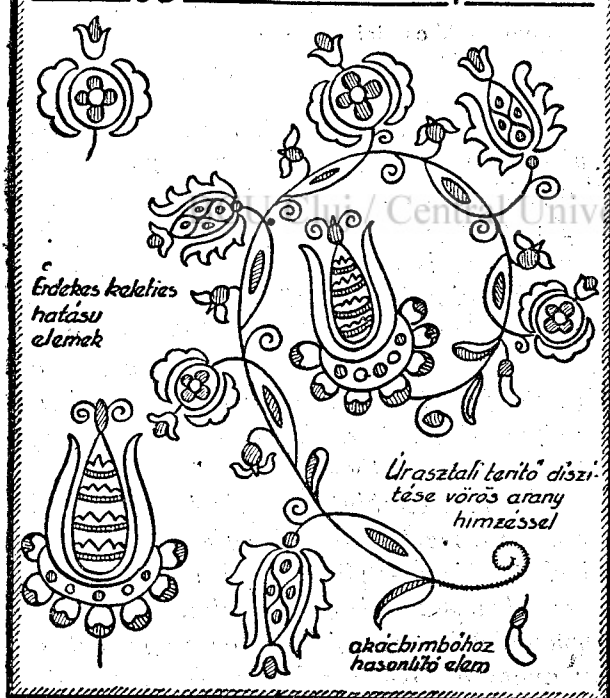
Az már régóta ismeretes, hogy belső gyógyszernek is kiváló hatása a méz. Torok- és mellfájdalmaknál kitűnően beválják akár tisztán, akár pedig teában. Különben az is köztudomású, hogy a méh csipése alkalmával a szervebe jutott hangyasav a rheumás fájdalmak ellen kitűnő. Erről irtunk a csalán gyógyhatásával kapcsolatban.

Mindentől eltekintve a mézet azért is kell fogyasztani, mert rendkívül egészséges és tápláló eledel, felhasználása által nagyon változatos lehet tenni az étrendet. Különösen gyermekeknél van kiváló egészségi hatása. Egy angol orvos-tanár hosszú idő óta kísérleteket végez, hogy melyek azok a tápszerek, amelyek legelőnyösebben hatnak a gyermek testi és szellemi fejlődésére? A tudós megállapította, hogy fiatal fiúk és lányok szervezetére legjobb hatással volt a rendszeresen fogyasztott méz-evés. A tízes csoportra osztott gyermekek közül a legfeltűnőbb és legelőnyösebb fejlődést az a csoport tanúsította, amelyeknek tagjai naponta kétszer tiszta mézet ettek. Együnk tehát sok mézet!

Előfizetők a „KELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Az asztalunk otthon kerek,
Körül üli négy pár gyerek.
Ritkán láttál ilyen képet:
Olvassák a „MAGYAR NÉP“-öt.

A magyar diszítés alapformái

A magyar diszítés alapformái.

Nem is hinné az ember, mennyi kincs van elrejtve. Még parányi egyházközségek tölgyfaládjában is. Mai közlésünk egy kis Szamosmegyei község kincseiből való, úrasztali terítő diszítése. Sajátságos elemekkel találkozunk rajta, a keleti népek diszítésében vannak hasonlóak. Ez egészen érthető is, hiszen mi is keletről jöttünk és forma kincsünkben sok

olyan résszel találkozunk, ami az arabok, perzsák, törökök diszítő művészetében is meg van. Ennek a hatásnak az oka az is, hogy népünk diszítéseiben emberi ábrázolásokkal alig találkozunk, elvértve fordul csak elő, kancsón, tálán egy-egy katona alak, de azok is újabb keletiek. Annál változatosabbak azonban vonalas diszítéseink formában, színben egyaránt.

Felhívjuk papjaink, tanítóink figyelmét az egyházi tulajdonban levő varrottasok gondozására és ha valamelyes diszítésre szükségük van, azokat vegyék elsősorban mintának.

— Ha nem ad egy kis kenyérre való, olyasmire vetemedem, amit örökre megbánok.
— Ugyan mire vetemednék?
— Dolgoznék!